

2001

AASTARAAMAT

Koostanud: Marge Ensling
Trükkunud: AS Folger ART

Tallinn 2002

Austatud lugeja,

Te hoiate käes Sideameti esimest aastaraamatut, mis võtab kokku meie tegevuse aastal 2001-telekommunikatsioonituru täieliku avamise aastal. Loodan, et see trükis aitab igaühel paremini mõista Eesti sideturul toimuvat.

Sideamet peab täitma mitut erinevat rolli olles nii tehniliste piiratud ressursside (raadiosageduste ja telefoninumbrite) kasutuse korraldaja kui ka väga kiirelt areneva telekommunikatsioonituru regulaator. Just selle, alates 1. jaanuarist täielikult avanenud turu suhete korraldamine ning korrastamine oli Sideametile aasta 2001 olulisimaks ülesandeks. Vaadates tagasi aasta jooksul lahendatud vaidlustele ja sellele, et uute teenusepakkujate arv ning erinevate teenuste hulk kasvab pidevalt, oleme meile seadusega pandud turu avamise ülesandega hakkama saanud.

Põhjendades turuosalistele ja ühiskonnale tehtud otsuseid, on Sideamet 2001. aasta jooksul muutunud avatud organisatsiooniks. Samas ei saa turuosalistele kõik regulaatori otsused meeldida. Ent kui tehtud otsuseid aktsepteeritakse kui Eesti sideturule kasulikke, on meie poolt tehtu õige.

Soovin teile head lugemist, et saada rohkem teada kõigist Sideameti tegemistest eelmisel aastal.

Lugupidamisega

Jüri Jõema
Peadirektor

ÜLEVAADE SIDEAMETIST

Sideamet, mis moodustati Riigi Elekterside Inspektsiooni baasil, alustas oma tegevust 1. augustil 1998.a.

Sideameti ülesandeks on telekommunikatsiooni, kaabellevi ja postside valdkondades ettevõtluse konkurentsi edendamine; läbi regulatsiooni teenuse kvaliteedi tagamine; riigi piiratud ressursside (raadiosagedused ja numeratsioon) otstarbeka kasutamise planeerimine ja tagamine; järelevalve teostamine telekommunikatsiooni ja postside valdkondades tegutsevate ettevõtete üle.

Sideameti põhitegevused tulenevad erinevatest seadustest: "Telekommunikatsiooniseadus", "Postiseadus", "Kaabelleviseadus", "Digitaalalkirja seadus" ja "Ringhäälinguseadus". Nimetatud seadustest lähtuvalt on Sideameti olulisemateks ülesanneteks:

- telekommunikatsioonivõrkude opereerimise ja teenuste osutamise registreerimine ja tegevuslubade väljastamine ning järelevalve teostamine;
- telekommunikatsiooniturul olulise turujõuga ettevõtjaks tunnistamine ja tema kuluarvestuse ja tasude kontrollimine;
- universaalteenuse osutamise täitmiseks vajalike investeeringute ja kulude eelarve kontrollimine ja universaalteenuse kohustusest vabastamine ning universaalteenust osutava üldkasutatava telefonivõrgu operaatori liitumise ja kuutasude põhjendatuse hindamine;
- postiteenuse osutajate registreerimine ja tegevuslubade väljastamine, järelevalve teostamine;
- telekommunikatsioonivõrgu lõppseadmete nõuetele vastavuse registreerimine ning tarnimise ja kasutamise üle järelevalve teostamine;
- raadiosagedusala kasutamise planeerimine, korraldamine ja täitmine, raadiosaateseadmetele lubade väljastamine ning raadiosaateseadmete ja sagedusala kasutamise üle järelevalve teostamine;
- numeratsiooni kasutamise planeerimine, numeratsiooni lubade väljastamine ning järelevalve teostamine;
- kaabeltelevisioonivõrgu lubade ja ühisantennisüsteemi kasutuslubade väljastamine ning kaabellevivõrkude rajamise, arendamise ja kasutamise, kaabellevivõrgu ja ühisantennisüsteemi tehnilistele nõuetele vastavuse ning kaabelleviteenuse osutamise üle järelevalve teostamine;
- ringhäälingukanalite ja sageduste planeerimine ning kasutuse järelevalve;
- digitaalalkirjaga seonduvate teenuste (sertifitseerimise ja ajatempliteenus) osutajate registreerimine;
- Eesti Vabariigi esindamine rahvusvaheliste telekommunikatsioonialaste organisatsioonide tegevuses.

Sideameti koostööpartneriteks on organisatsioonid ja asutused, kelle abi amet kasutab oma ülesannete täitmisel: Teede- ja Sideministeerium, Majandusministeerium, Kultuuriministeerium, Konkurentsiamet, Tarbijakaitseamet, Standardikeskus, Tolliamet, Politseiamet; rahvusvahelistest organisatsioonidest Rahvusvaheline Telekommunikatsiooni Liit, Euroopa Telekommunikatsiooni Standartide Instituut, Euroopa Posti- ja Telekommunikatsiooni Administratsioonide Konverents, Euroopa Telekommunikatsiooni Regulatsiooni Komitee, Euroopa Elektroonilise Side Komitee, Ülemaailmne Postiliit, Euroopa Komisjon.

Seadusandluse muudatustest tulenevalt lisandusid Sideametile 2001. aastal uute ülesannetena:

- olulise turujõuga telekommunikatsioonivõrgu operaatori kuluarvestuse ja tasude kontrollimine;
- universaalteenuse osutamise täitmiseks vajalike investeeringute ja kulude eelarve kontrollimine ja universaalteenuse kohustusest vabastamine;
- universaalteenust osutava üldkasutatava telefonivõrgu operaatori liitumis- ja kuutasude põhjendatuse hindamine;
- digitaalallkirja sertifitseerimise ja ajatempliteenuse osutajate registreerimine.

Olulisemad sündmused 2001. aastal:

01. jaanuarist 2001 lõppesid AS-i Eesti Telefon erioigused ning telekommunikatsiooniturg avanes telefoniteenuse pakkumiseks.

Töötati välja kolmanda põlvkonna sidesüsteemi- UMTS-i (Universal Mobile Telecommunication System) litsentseerimise kontseptsioon, Sideameti jaoks tähendas see tegevuslubade väljastamise põhimõtete ja protseduuride väljatöötamist.

- võeti vastu "Postiseadus", mis tähendab, et Sideamet pidi hakkama lisaks telekommunikatsiooniturule reguleerima ka postside turgu;
- jõustus uus "Kaabelleviseadus";
- pandi alus ja loodi tingimused digitaalallkirja kasutuselevõtuks.

Sideamet ja aasta 2001

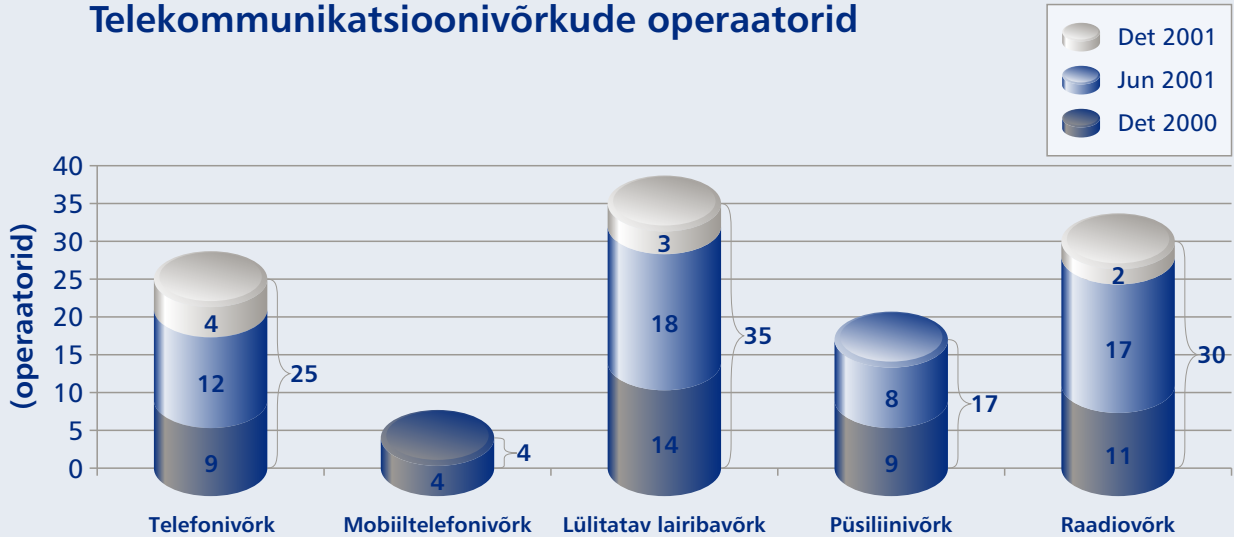
TELEKOMMUNIKATSIOON: TURG JA KONKURENTS

Sideamet peab pidevalt jälgima telekommunikatsiooniturul tegutsevate ettevõtete majanduslikku olukorda; looma võimalused Eesti Vabariigis uute tehnoloogiate ja teenuste arenguks; jälgima, et ettevõtete omavahelised lepingud ja lepingud tarbijatega oleksid poolte suhtes tasakaalus ning vastaksid Eesti Vabariigi õigusaktides kehtestatud nõuetele; jälgima universaalteenuse nõuete täitmist; soodustama uute telekommunikatsioonivõrkude rajamist ning tagama nende koostalitlusvõime.

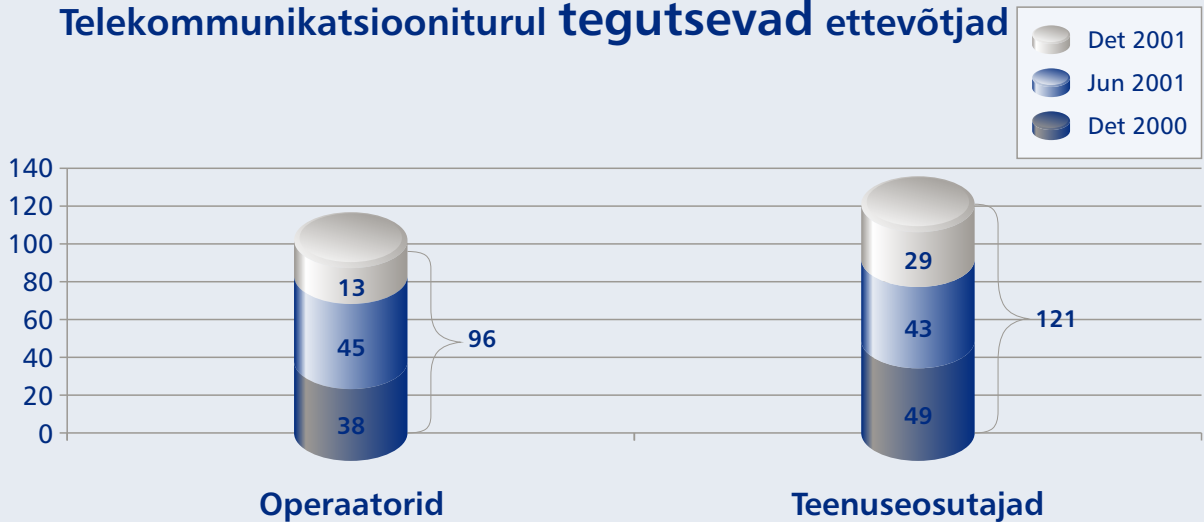
Lähtudes „Telekommunikatsiooniseaduse“ eesmärgist luua telekommunikatsioonituru arenguks soodsad tingimused ja tagada telekommunikatsiooniteenuse kasutajate kaitse vaba konkurentsi soodustamise teel, on Sideameti üheks tähtsamaks tegevusvaldkonnaks konkurentsi tagamine telekommunikatsiooniturul. Sideametil on õnnestunud turu avanemise aastal telekommunikatsiooniturul konkurentsi tekkimisele oluliselt kaasa aidata. Turule on tulnud mitmeid uusi teenuste pakkujaid ja telekommunikatsioonivõrkude operaatoreid, kes alustasid oma teenuste pakkumist juba 2001.a. uueaasta ööl. Tänu sellele on mitmekordselt langenud rahvusvaheliste kõnede tariifid ning vähenenud riigisiseste kaugekõnede tasumäärad, samas aga on tõusnud riigisiseste kõnede tasumäärad. AS-i Eesti Telefon kuutasudes toimus rebalansseerimine, kuna "Telekommunikatsiooniseadus" keelas teenuste ristsubsideerimise; alandati (äri)ettevõtjate kuutasusid ja tõsteti eraisikust tarbijate kuutasusid. Samas näitavad AS-i Eesti Telefon universaalteenuse auditeerimise tulemused ja selle alusel Sideameti ametnike poolt tehtud kuluarvestuse analüüs, et hetkel kehtivad Kodu-ja Äripaketi kuutasud on alla seaduses ette nähtud meetodikaga arvutatud kulupõhise kuutasu tasumäära.

31. detsembri 2000.a. seisuga tegutses Eesti telekommunikatsiooniturul 38 telekommunikatsioonivõrgu operaatorit ja 49 telekommunikatsiooniteenuse osutajat;

Telekommunikatsioonivõrkude operaatorid

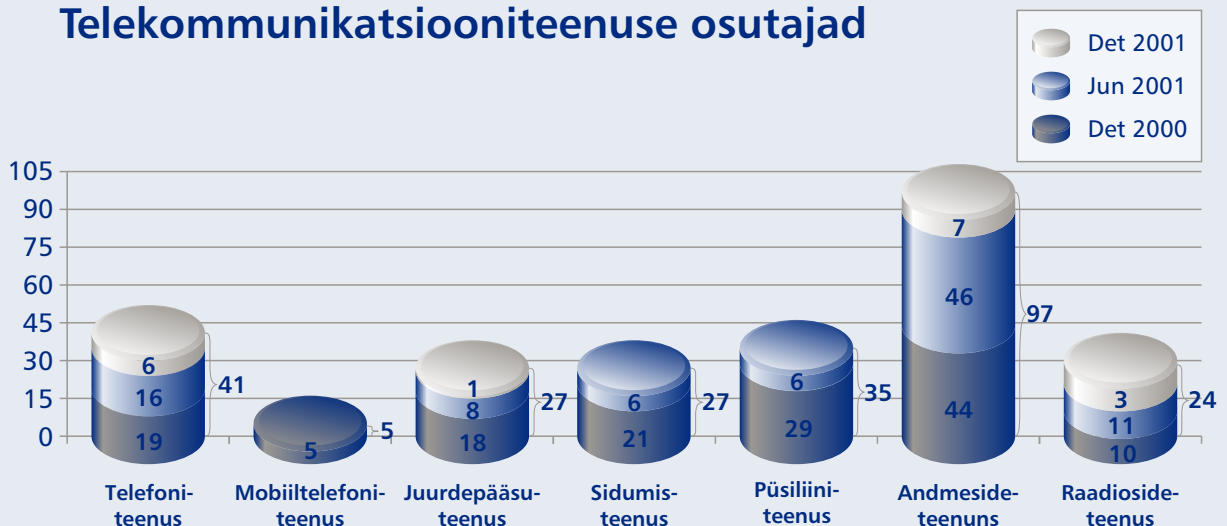

Telekommunikatsiooniturul tegutsevad ettevõtjad

Soodsad tingimused telekommunikatsioonituru arenguks ja konkurentsi tekkeks lõi 1. jaanuarist 2001.a. täielikult avanenud telekommunikatsiooniturg. 2001. aasta jooksul lisandus 54 operaatorit ja 69 teenuse osutajat.

Telekommunikatsiooniteenuse osutajad

2001.aastal lõpetas oma töö Sideametis Taani konsultatsioonifirma Andersen Management International A/S, kes kontrollis Eesti telekommunikatsioonialase seadusandluse vastavust Euroopa Ühenduse vastavate seadustega.

Käsitleti „Telekommunikatsiooniseadust“ ja selle alusel välja antud määruseid. Leiti, et kontrollitud aktid vastavad üldjoontes vastavale Acquis Communautaire'le.

Universaalteenus

Tulenevalt „Telekommunikatsiooniseadusest“ hakkas kehtima 2001.aasta 1.jaanuarist üldkasutatava telefonivõrgu operaatoritele universaalteenuse osutamise kohustus.

2001.a. aprillis küsis Sideamet kõikidelt üldkasutatava telefonivõrgu operaatoritelt eelarveid, millest selguks universaalteenuse osutamiseks vajalike investeeringute ja kulude maht.

1.mail korraldas Sideamet operaatoritele universaalteenuse eelarve koostamise põhimõtteid tutvustava teabepäeva. Operaatoritele tutvustati universaalteenuse osutamise nõudeid, eelarve koostamise põhimõtteid ja universaalteenusest vabastamise tingimusi.

Järgnevate kuude jooksul esitasid operaatorid Sideametile vastavad eelarved ja universaalteenuse kohustusest vabastuse taotlused. Sideamet analüüsis eelarveid ning septembrist kuni aasta lõpuni vabastati kuus operaatorit universaalteenuse osutamise kohustusest kolmeks aastaks. Nende seas olid ka suuremad operaatorid nagu AS Uninet ja OÜ Levicom BroadBand, mis tegutseb Tele2 kaubamärgi all. Teiste operaatorite universaalteenuse eelarvete analüüs lükkus edasi järgmisesse aastasse, sest esitatud andmed ei olnud täielikud.

Juuniku alguses viibis Sideametis konsultant Soome Vabariigist, hr Arno Wirzenius. Sideametis toimunud koosolekul analüüsiti „Telekommunikatsiooniseadusega“ ja seaduse alusel koostatud määrustega sätestatud universaalteenuse rakendamise võimalusi Eestis ning „Telekommunikatsiooniseaduse“ ja sellest tulenevate määruste sõnastustest tingitud kitsaskohti universaalteenuse rakendamisel. Konsultant koostas ekspertarvamuse universaalteenuse rakendamise võimaluste kohta Eestis ja pakkus välja erinevad lahendused tekkida võivate probleemide lahendamiseks.

Augustikuus esitas universaalteenuse eelarve ka AS Eesti Telefon. 30.novembril esitas AS Eesti Telefon Sideametile eelarve põhjal koostatud auditeeritud aruande universaalteenuse liitumis- ja kuutasu arvutamise kohta, millega soovis alates 01. jaanuarist 2002.a. kehtestada telefoniteenusele uued kuu- ja liitumistasud.

Sideamet, analüüsinud AS-i Eesti Telefon planeeritud uusi liitumis- ja kuutasusid, tuvastas nende arvutamisel vastuolusid „Telekommunikatsiooniseadusega“. 28. detsembril tegi Sideamet ettekirjutuse, millega kohustas AS-i Eesti Telefon vähendama universaalteenuse kuutasu kulupõhist jaehinda 4,84 krooni võrra.

AS Eesti Telefon täitis ettekirjutuse ning kehtestas alates 1. jaanuarist 2002 uueks telefoniteenuse kulupõhiseks kuutasuks 142,26 krooni, kuid lõpptarbijale rakendas erinevaid allahindlusi. Lõpptarbijatel säilis võimalus valida erinevate telefoniteenuse pakettide - Kodu-, Äri- ja Plusspakett - vahel, millele kehtestati liitumistasu 824 krooni ning kuutasud alates 69st kroonist 280 kroonini.

Olulise turujõuga ettevõtja

Aastaks 2001. oli AS Eesti Telefon tunnistanud olulise turujõuga ettevõtjaks üldkasutatava telefoniteenuse, üldkasutatava püsiliiniteenuse ja sidumisteenus turgudel.

Kuna 2000. aasta lõpus oli välja antud uus olulise turujõuga ettevõtja määramist käsitlev määrus, korraldati 22. märtsil 2001. aastal järjekordne teabepäev telekommunikatsiooniteenus osutajatele. Operaatoritele selgitati „Telekommunikatsiooniseadust“ ja vastavust määrusest tulenevat olulise turujõuga ettevõtja määramise protsessi.

Konkurentsiamet tegi 5. mail 2001.aastal otsuse, milles konstateeris fakti, et AS EMT on mobiiltelefoniteenus kaubaturul turgu valitsevaks ettevõtjaks ja sellest otsusest tulenevalt teatas Sideamet 30. mail, et lähtudes „Telekommunikatsiooniseadusest“ kohaldatakse AS-ile EMT olulise

turujõuga ettevõtja nõudeid.

29. juulist 02. augustini viibis Sideametis Hollandi Kuningriigist konsultant hr. Peter Hamelberg, kes andis ülevaate olulise turujõuga ettevõtja määramise protsessist Hollandis ja Euroopa ühenduse teistes liikmesmaades, täiendavalt oli arutluse all ka püsiliini-, sidumis- ja universaalteenuse osutamine ning hinnapoliitika. Kohtumise jooksul tegi konsultant arutluste käigus mitmeid ettepanekuid olulise turujõuga ettevõtja määruse ja olulise turujõuga ettevõtja määramise protseduuri muutmiseks.

Olulise turujõuga ettevõtja määramine toimus 2001. aastal teist korda.

2001. aasta maikuu lõpus teavitas Sideamet ettevõtjaid nende kohustusest esitada hiljemalt 01. juuliks Sideametile andmed olulise turujõuga ettevõtte määramiseks. Laekunud andmed registreeriti, kontrolliti ja vajadusel saadeti ettevõtjatele järelepärimine andmete täpsustamiseks. Nõuetele vastavad andmed töödeldi ja analüüsiti kõikide turgude lõikes eraldi: üldkasutatava telefoniteenuse-, mobiiltelefoniteenuse -, püsiliiniteenuse - ning sidumisteenuse turgudel. Analüüsi eesmärgiks oli välja selgitada ettevõtjad, kelle üldkasutatava telekommunikatsiooniteenuse käibe või liikluse mahu osalusprotsent ületab 25% igal telekommunikatsiooniteenuse turul.

Olulise turujõuga ettevõtja tunnistamise aluseks on "Telekommunikatsiooniseadusega" kehtestatud tingimused. Nende tingimuste alusel ning Sideameti analüüsi põhjal selgus, et üldkasutataval telefoniteenuseturul, püsiliiniteenuseturul ja sidumisteenuseturul vastab olulise turujõuga ettevõtja tingimustele AS Eesti Telefon ning üldkasutataval mobiiltelefoniteenuseturul ja sidumisteenuseturul AS EMT.

13. septembril teavitas Sideamet AS-i EMT ja AS-i Eesti Telefon oma kavatsusest tunnistada mõlemad ettevõtjad olulise turujõuga ettevõtjateks nimetatud telekommunikatsiooniturgudel. 16. oktoobril teatas AS EMT Sideametile, et tema turuosa sidumisteenuseturul ei ületa 25%. AS EMT tõi tekkinud vea põhjuseks AS-i Eesti Telefon poolt valesti esitatud sidumisteenuse liikluse mahu. Sideamet kontrollis AS-i Eesti Telefon esitatud andmeid ning selgitas välja, et AS Eesti Telefon oli jätnud esitamata sidumisteenuse liikluse mahu OÜ Levicom Broadband (Tele2) telefonivõrku ja teistest riikidest Eesti mobiiltelefonivõrkudesse transiidina edastatud liikluse mahu. AS-i Eesti Telefon poolt esitatud uute, nüüd juba parandatud andmete põhjal viidi Sideametis läbi korduv analüüs sidumisteenuseturu kohta. Korduva analüüsi tulemused näitasid, et AS-i EMT turuosa sidumisteenuseturul jäi alla 25% ja 13. novembril teatas Sideamet, et AS-i EMT ei tunnista sidumisteenuseturul olulise turujõuga ettevõtjaks.

Sideameti peadirektor andis välja käskkirja olulise turujõuga ettevõtjate tunnistamise kohta 26. novembril 2001 ning samal päeval avalikustas Sideamet oma otsuse.

Nii rakendusid 2002. aastal olulise turujõuga ettevõtja nõuded AS-ile Eesti Telefon üldkasutataval telefoniteenuseturul, püsiliiniteenuseturul ja sidumisteenuseturul ning AS-ile EMT üldkasutataval mobiiltelefoniteenuseturul.

Sideameti otsusega ei olnud AS EMT rahul ning vaidlustas Tallinna Halduskohtus Sideameti peadirektori käskkirja enda olulise turujõuga ettevõtjaks tunnistamise kohta üldkasutataval mobiiltelefoniteenuseturul ja esitas kohtule taotluse peatada käskkirja rakendumine haldusasja arutamise ajaks. Tallinna Halduskohus rahuldab kohtumäärusega AS-i EMT taotluse käskkirja rakendamise peatamise kohta. Sideamet esitas Tallinna Ringkonnakohtule erikaebuse kohtumääruse peale, mille Tallinna Ringkonnakohtus rahuldab ja seega jäi käskkiri jõusse. Kohtuprotsess AS-i EMT olulise turujõuga ettevõtjaks tunnistamise seaduslikkuse kohta algab mais 2002.

Seega laienevad 2002. aastal AS-ile EMT kõik "Telekommunikatsiooniseadusest" tulenevad olulise turujõuga ettevõtja kohustused üldkasutataval mobiiltelefoniteenuseturul.

AS-i Eesti Telefon kuluarvestus ja audit

Vastavalt „Telekommunikatsiooniseadusele“ peab üldkasutatava telekommunikatsioonivõrgu operaator, kes on tunnistatud olulise turujõuga ettevõtjaks, esitama Sideameti nõudmisel oma telekommunikatsiooniteenuste kuluarvestuse kohta auditeeritud aruande.

06. aprillil 2001 nõudis Sideamet AS-ilt Eesti Telefon kuluarvestussüsteemi auditit.

Juulikuu algul teatas AS Eesti Telefon, et kuluarvestussüsteemi auditeerijaks on Deloitte & Touché Eesti AS ning osapooled leppisid kokku kuluarvestussüsteemi auditi kirjelduses.

18. septembril esitas AS Eesti Telefon Sideametile Deloitte & Touché Eesti AS-i poolt koostatud kuluarvestussüsteemi auditi.

Sideamet, analüüsinud esitatud kuluarvestussüsteemi auditit, leidis, et aruandest puuduvad need kuluarvestussüsteemi auditile kohustuslikud osad, mida näeb ette „Telekommunikatsiooniseadus“, ja esineb ka teisi sisulisi puuduseid.

29.oktoobril palus Sideamet esitada tervikliku kuluarvestussüsteemi auditi, mis sisaldaks: kõiki „Telekommunikatsiooniseaduses“ kehtestatud kohustuslikke osi ja likvideeriks esitatud kuluarvestussüsteemi auditis esinenud puudused.

Kuu aja pärast esitas AS Eesti Telefon Sideametile Deloitte & Touché Eesti AS-i poolt koostatud tervikliku kuluarvestussüsteemi auditi.

Esitatud kuluarvestussüsteemi auditi alusel alustas Sideamet 29.novembril AS-i Eesti Telefon telekommunikatsiooniteenuse kuluarvestuse ja telekommunikatsiooniteenuse tasu määramise aluste seaduses sätestatud nõuetele vastavuse kontrolli.

Ent veel 2001. aastal jõudis Sideamet selgusele, et kuluarvestussüsteemis esinevad puudused, millest kaks peamist olid:

1. kuluarvestussüsteem ei olnud piisavalt läbipaistev;
2. kapitalikulude arvestuses oli tehtud viga.

Teised puudused olid väiksema mahu ja osatähtsusega ning neil ei olnud märgatavat mõju ettevõtte majandustulemustele ega lõpptarbija hindadele.

Vigade likvideerimiseks tegi Sideamet AS-ile Eesti Telefon 21. detsembril ettekirjutuse kapitalikulude arvestuse seadusega vastavusse viimiseks. Ettekirjutuse AS Eesti Telefon täitis ja selle tulemusena alanes AS-i Eesti Telefon regionaalse tasandi sidumishind ühe sendi võrra.

Tasumäärade läbipaistvus on oluline AS-i Eesti Telefon tasumäärade üle järelevalve teostamiseks, võimaldades tasumäärade komponente paremini jälgida. Kuna AS-i Eesti Telefon kuluarvestussüsteem on oma olemuselt sofistikeeritud, siis üksikkomponentide jälgitavus ehk läbipaistvus on väga tähtis, otsustamaks õiglase ja kulupõhise tasumäära üle.

Kuna esitatud materjali oli palju ja põhjalik analüüs on aeganõudev, ei jõudnud Sideamet terviklikku analüüsi aasta lõpuks läbi viia - see töö jätkus veel ka 2002. aastal.

Sidumine

2001. aastal oli sidumisteenuse turul vaid üks olulise turujõuga ettevõtja, kelleks oli AS Eesti Telefon ja kes osutas sidumisteenust kümnele telekommunikatsioonivõrgu operaatorile.

AS-i Eesti Telefon sidumisteenuse tasumäärad langesid 1. aprillil 2001. aastal umbes 50% (07. märtsil 2001. aastal jõustunud „Telekommunikatsiooniseaduse“ muutmise seaduse alusel koostas Sideamet ettekirjutuse, mis määras sidumisteenuse tasumäärad sõltuvusse riigisisese kõne tasumäärast).

2001. aastal oli Sideameti menetluses üks sidumisvaidlus - AS-i Uninet kaebus AS-i Eesti Telefon peale, kuna AS Eesti Telefon ei osutanud sidumisteenuseid kohalikul tasandil. Kaebus rahuldati ja Sideamet koostas AS-ile Eesti Telefon ettekirjutuse, milles kohustas osutama sidumisteenuseid kohalikul tasandil või rakendama kohaliku tasandi sidumisteenuse tasumäärasid ühekordse transiidi tasandil. Ettekirjutuse tulemusena alustas AS Eesti Telefon sidumisteenuse osutamist kohalikul tasandil.

AS-i Eesti Telefon sidumisteenuste ja riigisisese kõne normaalaja tasumäärade võrdlus 2001. aastal (krooni/min, ilma käibemaksuta):

	1-jaan-2001	1-apr-2001
Kohalikul tasandil	-	0,05
Signaali algatamine ja lõpetamine ühekordse transiidi tasandil	0,18	0,08
Signaali algatamine ja lõpetamine kahekordse transiidi tasandil	0,24	0,12
Riigisisene kõne	0,20	0,29
	0,58	0,29

07.märtsi 2001 „Telekommunikatsiooniseaduse“ muutmise seadus kehtestas:

- 1) kolme sidumisteenuse mõisted signaali algatamine, signaali lõpetamine, signaali Transiit;
- 2) olulise turujõuga ettevõtjast telefonivõrgu operaatorile kohustuse siduda ja osutada sidumisteenust kolmel erineval tasandil (kohalik tasand, ühekordse transiidi tasand ja kahekordse transiidi tasand);
- 3) olulise turujõuga ettevõtjast telekommunikatsioonivõrgu operaatorile kohustuse, et sidumisteenuse tasud ei tohi sõltuda telekommunikatsioonivõrgu liigist, millest signaal algatatakse või milles lõpetatakse, või sidumispunkti läbiva kõne edastamise liigist;
- 4) olulise turujõuga ettevõtjast telefonivõrgu operaatorile kohustuse rakendada kuni 31.12.2001 selliseid sidumisteenuse tasumäärasid, mis:
  - a) kohalikul tasandil sidumise korral ei ületa 15% riigisisese kõne tasumäära;
  - b) ühekordsel tasandil sidumise korral ei ületa 25% riigisisese kõne tasumäära;
  - c) kahekordsel tasandil sidumise korral ei ületa 35% riigisisese kõne tasumäära.

AS Eesti Telefon esitas 27. detsembril 2000. aastal kaebuse Tallinna Halduskohtule, nõudes Sideameti kolme ettekirjutuse täielikku tühistamist. Ettekirjutustega kohustas Sideamet AS-i Eesti Telefon muutma sidumistingimusi ja rakendama efektiivse teenuse osutamisele baseeruvaid kulupõhiseid sidumisteenuse tasusid, lõpetama sidumisteenuse tasudes kõnealustustasu eristamise ning lõpetama sidumisteenuse tasude eristamise sõltuvalt sidumispunkti läbiva sõnumi sisust.

Tallinna Halduskohus jättis 20. aprillil 2001.a. kaebuse rahuldamata. AS Eesti Telefon esitas apellatsioonkaebuse Tallinna Ringkonnakohtule, kuid asja arutamine lükkus edasi 2002. aastasse.

AS Eesti Telefon esitas 18. aprillil 2001.aastal Tallinna Halduskohtule kaebuse Sideameti ettekirjutuse täielikult tühistamiseks. Selle ettekirjutusega kohustas Sideamet AS-i Eesti Telefon viima sidumisteenuse tasud vastavusse „Telekommunikatsiooniseaduse“ nõuetega, millest tulenevalt ei tohi sidumisteenuse tasumäärad ööpäevas keskmiselt ületada seadusega kehtestatud tasumäärasid.

Tallinna Halduskohus jättis 10.detsembril kaebuse rahuldamata. Sellegi lahendusega ei olnud AS Eesti Telefon rahul ning kaebas edasi Tallinna Ringkonnakohtusse. Istung selles asjas lükkus 2002. aastasse.

TELEKOMMUNIKATSIOON: NUMERATSIOON

Numeratsioon (telefoninumbri) on piiratud ressurss, mida antakse telekommunikatsioonivõrgu operaatoritele kasutada Eesti numeratsiooniplaani alusel. Numeratsiooniplaan peab tagama vaba numeratsiooniresursi olemasolu nii uutele operaatoritele (konkurentsi tagamine) kui ka uutele teenustele. 2001. aastal jätkus 2000. aastal alustatud numeratsiooniplaani reformimine.

Numeratsiooniplaani muudatused puudutavad nii operaatoreid kui ka teenuse kasutajaid (telefonide omanikke). Seetõttu peavad muudatused olema võimalikult väikesed ja küllalt pikalt ette teada.

Numeratsiooniplaani reformimise lõppeesmärkideks on küllaldase vaba numeratsiooniresursi tagamine, tänu millele tagatakse numeratsiooniplaani edaspidine stabiilsus, telekommunikatsioonitehnoloogia arengu arvestamine Euroopas ja maailmas ning numbri liikuvuse võimaluse loomine.

Operaatorikoodide kasutuselevõtmine

2001. aasta 1. jaanuarist on Eesti Vabariigis telekommunikatsiooniturg avatud konkurentiks ja kasutusele võeti operaatorikoodid. See tähendab, et ühe telefoniteenuse pakkuja asemel on alates 2001. aasta jaanuarist tarbijatel võimalus valida mitme teenuseosutaja vahel.

Operaatorikoodid on kolmekohalised (100 kuni 107), neljakohalised (1080 kuni 1097) või viiekohalised (10980 kuni 10999) lühinumbrid.

Selleks, et hakata kasutama mõne uue teenuseosutaja pakutavaid teenuseid, tuleb tema kliendiks registreeruda ja sõlmida liitumisleping.

Kui tarbija valib operaatorikoodi, määrab ta sellega telekommunikatsiooniteenuse osutaja, kelle kaudu on siis võimalik valida rahvusvahelist või riigisisest numbrit.

Samas ei tohi senise telefoniteenuse osutajaga liitumislepingut katkestada ega lõpetada, kuna juurdepääs teisele operaatorile toimub olemasoleva võrgu kaudu. Helistamisel operaatorikoodi kaudu makstakse uuele teenuseosutajale operaatorikoodi kaudu valitud kõnede eest, aga senisele

telefoniteenuse osutajale maksab klient kuutasu tema võrgu kasutamise eest.

AS Uninet, OÜ Levicom Broadband, AS Eesti Telefon, AS EMT, AS Ritabell, OÜ Top Connect, OÜ Diler ja mitmed teised telekommunikatsiooniteenuse osutajad olid Sideametile esitanud taotluse operaatorikoodi kasutamiseks ja saanud ka vastava loa.

Eesti numeratsiooniplaani kehtestamine

2001. aastal valmistas Sideamet ette geograafilistel numbritel (suunanumbritel) baseeruva numeratsiooniplaani muutmist, valmistamaks muuhulgas ette võimalust tarbijale tema soovil numbri säilitamist nii telefoniteenuse osutaja kui ka asukoha vahetamisel Eesti territooriumil. Üleminek eeldas pikki ettevalmistusi nii Sideametilt kui operaatoritelt, kes ühiselt peavad tegema suuri ettevalmistustöid, et kodanikele, keda plaani muutus puudutab, tuleks telefoninumbrite muutus võimalikult lihtne ja arusaadav. (1. novembrist 2002.a. rakendub uus numeratsiooniplaan, millega lõpeb esmane ülemineku periood numeratsiooniga seotud küsimuste reguleerimisel.)

Eesmärgiks on võrdsete võimaluste loomine kõikidele telefoniteenuste pakkujatele ja võrguoperaatoritele. Samas korrastati numeratsioonialade kasutusotstarvet ja ühtlustati geograafiliste numbrite (telefonivõrkude) tarbijanumbrite pikkus.

Samal ajal peab Sideamet jälgima, milliseks kujuneb numeratsiooni ressurss pikas perspektiivis üldse ja millised on Euroopas valdavad trendid numeratsiooni kasutamise alal. Üheks suunaks on telefoninumbrite muutmine mittegeograafiliseks.

Mittegeograafilised numbrid on sellised numbrid, mis ei ole seotud kindla linna või maakonnaga. See tähendab, et suunanumber muudetakse edaspidi tarbijanumbri osaks ning helistaja peab Eestis valima seitsmekohalise numbri nii kohaliku kui ka riigisisese kõne helistamiseks.

Numeratsiooniplaan näeb ette maakondade suunanumbrite lisamist tarbijate numbritele 2003. aastal.

Telekommunikatsioonivõrgu operaatoritega ja telekommunikatsiooniteenuse osutajatega on Sideamet üheskoos arutanud mitmeid küsimusi numeratsiooniplaani edasiseks arendamiseks. Samas võeti erilise tähelepanu alla tarbijaid mõjutavad numeratsiooniressursi kasutamisega seotud küsimused.

Numeratsiooni töögrupi koosoleku korraldamine

2000. aasta teisest poolest hakkas Sideamet osalema ECTRA (European Committee of Telecommunication Regulatory Affairs; Euroopa Telekommunikatsiooni Reguleerimise Komitee) töös. ECTRA tegeleb Euroopa telekommunikatsiooni, seal hulgas numeratsiooni (PTN - Project Team „Numbering“; numeratsiooni töögrupp) probleemidega.

Järjekordse ECTRA/PTN töögrupi koosoleku korraldas Sideamet Tallinnas 2. - 4. mail 2001. aastal. Vajalike ettevalmistamistöödega alustati juba palju varem.

Koosolekul osalesid delegaadid Austriast, Belgiast, Horvaatiast, Tsehhist, Taanist, Prantsusmaalt, Saksamaalt, Soomest, Kreekast, Ungarist, Iirimaa, Luksemburgist, Norrast, Poolast, Portugalist, Slovakiast, Sloveeniast, Hispaaniast, Rootsist, Šveitsist, Hollandist, Inglismaalt ja Eestist ning ERO (Europa Radiocommunications Office; Euroopa Raadioside Büroo) esindajad.

ECTRA PTN koosoleku teemadeks olid kolmanda põlvkonna mobiilsidesüsteemi küsimused (mobiiltelefonivõrkude, interneti, üldkasutatavate telefonivõrkude integreerimine) ning sellega seotud numeratsioonisüsteemi kasutamise uued põhimõtted (ENUM - Internet Telephone Numbering System; numeratsioonisüsteem).

UMTSi (Universal Mobile Telecommunications System; Euroopa kolmanda põlvkonna mobiilside standard) numeratsioon on seotud telekommunikatsioonivaldkonna uue tehnoloogiaga ning kolmanda generatsiooni telekommunikatsioonisüsteemide rakendamisega.

Kolmanda põlvkonna telekommunikatsioonisüsteemi rakendamine võimaldab Interneti, multimeedia, video, faksisõnumite edastamise igale kasutajale mobiilterminali abil.

Numbri liikuvus

Numbri liikuvus (*Number Portability*) tähendab, et lõpptarbijal on võimalus säilitada tema kasutuses olev telefoninumber, kui ta vahetab operaatorit või oma elukohta vabariigi territooriumil.

Koostöös operaatoritega on Sideamet korraldanud mitmeid nõupidamisi tarbijale tema soovil numbri

säilitamise rakendamise võimaldamiseks. Arutatud on erinevaid tehnilisi lahendusi numברי liikuvuse rakendamiseks.

“Telekommunikatsiooniseaduse” kohaselt peab olema numbrite liikuvus telefonivõrgus lõpptarbijatele tagatud alates 1. jaanuarist 2004. aastal. Numbri liikuvust mobiiltelefonivõrgus seadus praegu ette ei näe, kuid seda temaatikat käsitleti aasta jooksul korduvalt.

TELEKOMMUNIKATSIOON:RAADIOSIDE

Raadioside on telekommunikatsiooni üks haru, mis põhineb raadiolainete kasutamisel signaalide edastamiseks. Raadioside valdkond hõlmab erinevaid maapealse side võimalusi (seal hulgas GSM), satelliitsidet (seal hulgas satelliitringhääling) kui ka igapäevaseid tarbeesemeid (seal hulgas juhtmeta kõrvaklapid). Raadioside on oluline ka konkurentsi tagamisel telekommunikatsioonis. Kuidas raadioside ressursse on võimalik kasutada, selle määrab Eesti raadiosageduste plaan, mis põhineb Rahvusvahelise Telekommunikatsiooni Liidu Raadioeeskirjadel. Sideametil on raadioside valdkonnas mitmeid ülesandeid alustades Eesti huvide kaitsmisest sagedusressursside jaotamisel Euroopas, naaberriikidega sageduskasutuste koordineerimisest ning lõpetades raadiohäirete põhjuste väljaselgitamisega ja likvideerimisega.

Televisioonikanalid 61-69

27. -29. novembrini osales Sideameti esindus Kiievis rahvusvahelise DVB-T (*Digital Video Broadcasting Terrestrial*; maapealne digitaaltelevisioon) ekspertide töörühma koosolekul, kus arutluse all oli digitaaltelevisiooni planeerimine kanalitele 61-69. Töörühma põhieesmärgiks on DVB-T plaani projekti väljatöötamine kanalitel 61-69 ning samas sagedusalas teiste sideteenistustega koostoime tagamiseks vajalike kriteeriumide kooskõlastamine.

UMTS (*Universal Mobile Telecommunications System*; kolmanda põlvkonna mobiilside)

3 G võrkude start Euroopa riikides lükkus edasi, sest turule ei olnud jõudnud küllalt kvaliteetsed telefonid.

Jaanuarikuus loodi Teede- ja Sideministeeriumi juurde töögrupp, mis alustas kolmanda põlvkonna mobiilside (UMTS) lubade väljastamiseks tegevuskava väljatöötamist Eestis. Ministeeriumi juurde moodustatud töögrupp koosneb ministeeriumi ja Sideameti ametnikest. Komisjon on põhjalikult analüüsinud teiste riikide kogemusi, et teada saada, mida üks või teine valik UMTS-i lubade jagamisel kaasa toob. Komisjon tegi ettepaneku väljastada Eestis neli litsentsi parima äriplaani ("iluduskonkursi") alusel. Konkursi tähtaeg on senini lahtine, kuna konkursi detailseid tingimusi ei saa kinnitada enne seaduse muudatuste vastuvõtmist.

CEPT (European Conference of Postal and Telecommunications Administrations; Euroopa Posti ja Telekommunikatsiooni Administratsioonide Konverents) ECC (Electronic Communications Committee; Euroopa Elektroonilise Side Komitee) sagedushalduse töörühm (FM - Frequency Management) kiitis heaks soovitusi, mis reguleerib UMTS-i sageduskanalite koordineerimist piirialadel. Selle põhjal alustati eelläbirääkimisi naaberriikide sideadministratsioonidega eesmärgiga optimaalselt ära kasutada piiratud sagedusressurss üldkasutatavate raadiosidevõrkude planeerimiseks ja arendamiseks nii Eesti kui ka naaberriigi territooriumil ning välistada vastastikuste raadiohäirete tekkimine.

Koordinatsioonilepingud

Märtsikuus sõlmis Sideamet Helsingis Soome sideadministratsiooniga 2 kokkulepet raadiosageduste kasutamise kohta järgmistes sagedusalades:

385-390/395-399,9 MHz maa liikuv- ja paikne side;

880-890/925-935 MHz maa liikuvside.

30. ja 31. oktoobril viibis Sideametis Läti sideadministratsiooni esindus. Toimus järjekordne etapp läbirääkimiste seeriast, mille eesmärgiks on koordinatsioonikokkulepete sõlmimine FM-raadioringhäälingu sageduste kasutamise osas Eestis ja Lätis. Arutluste käigus jõuti kokkulepeteni sagedusalas 100-108 MHz, mida jäi kinnitama osapoolte vaheline koordinatsioonileping. Jätkuläbirääkimised toimuvad 2002. aastal Riias.

Ülemaailmne raadioside konverents (WRC)

Novembrikuus allkirjastas Sideameti peadirektor käskkirjaga, millega moodustas töörühma, kes hakkas tegelema Rahvusvahelise Telekomunikatsiooni Liidu (ITU) ülemaailmsel raadioside konverentsil WRC 2003 osalemise ettevalmistamisega. Töörühma esmaseks ülesandeks on Eesti seisukohtade väljatöötamine raadiokonverentsi päevakorrapunktide osas kaasates vajadusel teisi ametkondi. Samuti osales Sideamet CEPT/ECC WRC2003 ettevalmistamisega tegelevas töögrupis, mille põhiülesanne on Euroopa ühissetepanekute väljatöötamine konverentsile.

Eurovisioon

Detsembrikuus toimus nõupidamine, kuhu Eurovisiooni lauluvõistluse korraldajad olid kaasanud ka Sideameti esindajad. Nõupidamisel arutati mitmeid tehnilisi küsimusi häirevaba raadiosideseadmete töö tagamiseks lauluvõistlusel. Jõuti kokkuleppeni, et Sideamet peab osalema lauluvõistluse ettevalmistamises ja teostama vajaliku analüüsi raadiokanalite valikul. Lepiti kokku, et nii korraldajad kui ka osalevate riikide esindajad pidid õigeaegselt esitama Sideametile taotlused vajalike raadiosaateseadmete üle piiri toimetamiseks ning kasutamiseks.

EFIS (*European Frequency Information System*; Euroopa sageduskasutuse andmebaas) ECC võttis oma esimesel töökoosolekul, mis toimus 12.-16. novembril 2001. aastal vastu otsuse ühise sageduskasutuse andmebaasi (EFIS - European Frequency Information System) rakendamise alustamisest. Lähimate aastate jooksul saavad raadioseadmete kasutajad ja tarnijad kogu informatsiooni sageduste kasutamisest ning kehtestatud regulatsioonist (kõikide Euroopa maade kohta) uue avaliku andmebaasi kaudu (ei pea pöörduma iga kord administratsiooni poole). Sideamet ühineb selle infosüsteemiga 2002. aastal.

Järelevalve

Juunikuus käisid järelevalve osakonna spetsialistid Läti Riikliku Elekterside Inspektsiooni kutsel Riias, et vastastikuselt tutvustada olemasolevat tehnikat ja töömeetodeid ning viia läbi ühiseid kaabeltelevisioonivõrkude mõõtmisi. Sellega pandi alus kahe riigi vahelisele praktilisele koostööle, mis on oluline raadiohäirete lahendamisel piiräärsetel aladel.

Samuti käisid järelevalve osakonna spetsialistid visiidil Soome Vabariigis, kus tutvuti sealse raadioetri monitooringu ja mõõtmiste metoodikaga.

TELEKOMMUNIKATSIOON: SEADMED

Telekommunikatsiooni turg saab toimida ainult sellisel juhul, kui seal kasutatavad seadmed töötavad kvaliteetselt. Sideameti ülesanne on ühelt poolt jälgida hetkesituatsiooni: kontrollida kauplusi ja ladusid ning teha monitooringut, et kõrvaldada käibelt seadmed, mida ei ole lubatud Eestis kasutada, kuna nad ei vasta kehtestatud nõuetele (võivad tekitada häireid teistele seadmetele või ise häiritud saada) ning teisalt tuleb mitmeaastase perspektiiviga vaadata ettepoole, milliste uute tehnoloogiate turuletulekuks tuleb valmis olla ning kuidas need saaksid toimida kõrvuti olemasolevate seadmetega. Selleks tuleb järjepidevalt jälgida tehnoloogiate arengut, nende rakendamiseks kehtestata vaid standardeid ning luua tingimused uute seadmete kasutuselevõtmiseks Eestis.

Vastavalt "Telekommunikatsiooniseadusele" muutus alates 2001. aasta 1. jaanuarist lõppseadmete nõuetele vastavuse tõendamise kord. Kui selle ajani oli võimalik lõppseadmeid märgistada Sideameti poolt väljastatud tüübiheakskiidu märgiga, siis uue korra kohaselt oli lõppseadmete nõuetele vastavuse tõendamiseks vaja vastavusmärgi ja tootja vastavusdeklaratsiooni olemasolu. Sellega viidi lõppseadmete nõuetele vastavuse tõendamise kord vastavusse Euroopa Liidus üldtunnustatud põhimõtetega.

9. mail korraldas Sideamet teabepäeva, kus andmesideteenuse osutajatele tutvustati 2,4 GHz raadiosagedusalas kasutatavate seadmete regulatsiooni. Käsitleti nii seadmete tarnimist ja kasutamist kui ka teenuse osutamist ning tehnilisi nõudeid.

2001. aastal osalesid Sideameti töötajad 17 teede- ja sideministri määruse eelnõu koostamisel, mis sätestasid erinevate raadiosaateseadmete klasside kasutamise ja tehnilisest loast vabastamise tingimused. Peamiselt oli tegemist määrustega, mis käsitlesid lähitoimeseadmeid ja kosmoseside terminale.

Vastavalt Vabariigi Valitsuse määrusele "Üldkasutatava telekommunikatsioonivõrgu opereerimise ja üldkasutatava telekommunikatsiooniteenuse osutamise nõuded" kohustati üldkasutatava mobiiltelefonivõrgu operaatoreid ja teenuseosutajaid hiljemalt 2001. aasta 1. märtsiks kasutama mobiiltelefonide identifitseerimise registrit (EIR - Equipment Identity Register) ning kandma sinna varastatud mobiiltelefonide andmed. 2001. aasta 1. septembrist lisandus mobiiltelefonivõrgu operaatoritele ja teenuseosutajatele kohustus tagada nende registrite vaheline pidev informatsiooni vahetamine. Määrus keelustab mobiiltelefonide identifitseerimise registritesse kantud mobiiltelefonide kaudu telekommunikatsiooniteenuse osutamine.

Määruse eesmärgiks on registrisse kantud varastatud aparaatide kohta informatsiooni edastamine kõikidele operaatoritele, et takistada nende mobiiltelefonide edaspidist kasutamist. Sideamet kontrollis nende sätete täitmist ning tegi ettekirjutusi puuduste kõrvaldamiseks.

Standardimine

Arvestades telekommunikatsioonituru kiiret arengut ning uute seadmete ja teenuste turule tulekut, on oluline osaleda telekommunikatsioonivaldkonna standardimises.

Sideamet on ETS-i (European Telecommunications Standards Institute; Euroopa Telekommunikatsiooni standardite Instituudi) liige rahvusliku standardiorganisatsioonina alates 1998. aastast.

2001. aastal hakkas Sideamet osalema ka ETSI tehnilises komitees ERM (Electromagnetic Compatibility & Radio Spectrum Matters; elektromagnetilise ühildatavuse ja raadiospektri küsimused), kus töötakse välja raadioseadmete ja elektromagnetilise ühildatavuse standardeid.

Sideamet osales ETSI poolt korraldatud standardikavandite arvamusküsitluses ja hääletuses. Samaaegselt on Sideamet tegelenud telekommunikatsioonivaldkonna standardimisega Eestis. Sideamet esitas ettepaneku 218 ETSI standardi lülitamiseks riiklikku standardimiskavasse ülevõtmiseks jõustamisteate meetodil (ettepanek võeti vastu). Lisaks esitas Sideamet ettepaneku Standardikeskus MTÜ-le 34 ETS-i standardi ülevõtmiseks Eesti standardiks.

15. oktoobril kirjutasid MTÜ Eesti Standardikeskus peadirektor ja Sideameti peadirektor alla koostöölepingule, mille eesmärgiks on kahe asutuse vahelisele koostööle eesmärkide seadmine ning vastastikuste tegevuste piiritlemine, mille tulemusena saavutatakse telekommunikatsioonialaste rahvusvaheliste ja Euroopa standardite ülevõtmine Eesti standarditeks või nende puudumisel algupäraste Eesti standardite koostamine ja tagatakse vastastikune standardimisalane teabevahetus.

2001. aastal osales Sideamet aktiivselt ka Standardikeskuse nõukoja asutamises. Nõukoda, mis loodi 7. mail 2001, on Standardikeskuse juures töötav standardimisest ja selle arendamisest huvitatud osapoolte moodustatud vabatahtlik nõuandev organ. Nõukoja põhieesmärk on läbi vaadata Eesti algupäraste standardite koostamissettepanekud ja anda hinnang uute tehniliste komiteede moodustamisele. Sideamet osales aktiivselt nimetud organi töös.

DIGITAALALKIRI

Digitaalalkirja valdkonnaga hakkas Sideamet tegelema 2000. aasta lõpust, kui jõustus "Digitaalalkirja seadus" ja võeti vastu "Sertifitseerimise riikliku registri pidamise põhimäärus". Digitaalalkirja valdkond on väga lai, hõlmates nii digitaalalkirja õiguslikke küsimusi kui ka avaliku võtme infrastruktuuri organisatsioonilisi ja tehnilisi küsimusi. Sideameti rolliks digitaalalkirja valdkonnas on "Sertifitseerimise riikliku registri" volitatud töötleja kohustuste täitmine. Kogu valdkonna ulatuses on see küll väga kitsas alalõik, samas väga vastutusrikas, kuna avaliku võtme infrastruktuuri mõistes on Sideameti töötav register usaldusahela tipp. Sideameti ülesandeks on ka sertifitseerimisteenus ja ajatempliteenus osutajate registreerimine.

Oluliseks sündmuseks digitaalalkirja puudutavas valdkonnas oli 2001. aastal sertifitseerimise riikliku registri infosüsteemi ülevõtmine Teede- ja sideministeeriumilt. 8. mail allkirjastasid Teede- ja sideministeeriumi kantsler Margus Leivo ja Sideameti peadirektor Jüri Jõema registri infosüsteemi üleandmise-vastuvõtmise akti.

Riigikantselei kutsel viibis maikuu algul Eestis Leedu Side- ja Informaatikaministeeriumi (*Ministry of Communications and Informatics*) delegatsioon. Visiidi käigus käidi ka Sideameti, et tutvuda kogu ameti tööga ning muu hulgas ka digitaalalkirja rakendamiseks võimaluste loomise ning sertifitseerimise riikliku registri volitatud töötleja ülesannete täitmisega. Külalistele tutvustati registri

pidamise õiguslikku tausta ning näidati ka infosüsteemi ennast, mis tol hetkel töötas testversioonis.

3. septembril esitas AS Sertifitseerimiskeskus taotluse enda registreerimiseks sertifitseerimisteenuse osutajaks. Menetluse käigus tuli lahendada rida probleeme, mis tulenesid sellest, et „Digitaalallkirja seadus“ ei kasuta kohati samaväärseid mõisteid kui seda näevad ette rahvusvaheliselt aktsepteeritud standardid. Seega toimus kahe osapoole vahel rida kohtumisi, kus arutati sertifitseerimispõhimõtete sisu ja vormi üle. Probleemid lahendati ja 17. septembril kandis Sideamet sertifitseerimise riiklikusse registrisse esimese sertifitseerimisteenuse osutajana AS-i Sertifitseerimiskeskus.

Aasta lõpus käisid Sideameti ametnikud Soome sideadministratsiooni (*Finnish Communications Regulatory Authority*) kutsel tutvumas sealse digitaalallkirja puudutava regulatsiooniga.

POSTSIDE

2001. aasta lõpuni reguleeris postside valdkonda 1991. aastal vastu võetud „Sideseadus“, mille kohaselt korraldas postside valdkonda Vabariigi Valitsus. Sedaus määratles postside võrgu ja sideteenuse olemuse. Regulatsiooni kohaselt ei olnud vaja läbi viia riiklikku litsentseerimist. Seega oli postside turg kuni 2002. aastani suures osas reguleerimata.

Et 2002. aastast oli oodata, et postside valdkond saab Sideametile uueks tegevusvaldkonnaks, siis tuli eeltöödega tegelema hakata juba 2001. aastal. See tähendas vajaliku personali töölevõtmist, regulatsiooni ettevalmistamist ning rahvusvaheliste nõuetega tutvumist.

Olulised arengud postside valdkonnas toimusid rahvusvahelistes suhetes. 2001. aastal ratifitseeriti Ülemaailmse Postiliidu põhikirja viies ja kuues lisaprotokoll, Ülemaailmne Postikonventsioon ja selle juurde kuuluv lõpp-protokoll ning Ülemaailmsed Postiliidu üldeeskirjad.

Nende dokumentidega võttis Eesti Vabariik endale kohustuse tagada kõigile klientidele õigus kasutada universaalset postiteenust, mis hõlmab kvaliteetsete põhiliste postiteenuste püsivat pakkumist vastuvõetava hinnaga kogu vabariigi territooriumil.

Nendest muutustest lähtuvalt algatas Vabariigi Valitsus 18.oktoobril 2000. „Postiseaduse“ eelnõu, mille kohaselt seati eesmärgiks kvaliteetse postiteenuse tagamine ning postiteenuse kasutajate huvide kaitsmine. Selleks, et tagada kõigile isikutele postiteenuse kättesaadavus kogu Eesti territooriumil, sõnastati eelnõus universaalteenus ehk teatavate postiteenuste miinimumkogum, mis riigi territooriumil peab olema mõistlike hindadega ja ette nähtud kvaliteediga kättesaadav kõikidele. Eelnõu koostamisel arvestati rahvusvaheliste nõuete ja Euroopa Liidu vastava regulatsiooniga postside turul.

Riigikogu majanduskomisjon arutas Vabariigi Valitsuse poolt esitatud „Postiseaduse“ eelnõu esmakordselt 13. novembril 2000.a. Riigikogu võttis seaduse vastu 14. juunil ning president kuulutas selle välja 03. juulil 2001.a. Seadus jõustus 01. jaanuarist 2002.

Seaduse kohaselt hakkas järelevalvet „Postiseaduses“ sätestatud nõuete täitmise üle teostama Sideamet.

Juba seaduse eelnõu menetlemise ajal algatati Sideameti projekt, mille käigus asuti valmistuma Postiseadusest tulenevate uute ülesannete täitmiseks. Projekti käigus analüüsiti Sideameti struktuuri ja ametikohti seaduse eelnõust lähtuvalt.

Hollandi projekt

23. jaanuaril 2001.aastal esitas Sideamet Hollandist välisabi taotlemiseks Teede- ja Sideministeeriumile projekti aastaks 2002. Projekti eesmärgiks oli tagada Eesti postside regulatsiooni vastavus ja rakendamine vastavalt Euroopa Liidu nõuetele. Projekti rahastamist korraldas Hollandi poolelt sealse majandusministeeriumi juures tegutsev agentuur Senter. Koos Senteri esindajatega kooskõlastati projekti täpsem eesmärk ja sisu. Kooskõlastamise käigus toimus mitmeid kohtumisi Senteri, Teede- ja Sideministeeriumi ning Sideameti vahel. Selle töö tulemusena koostati dokument, milles formuleeriti projekti täpne eesmärk, eesmärgi saavutamiseks ette nähtud tegevused, tulemuste esitamise ja aruandluse kord.

Augustikuu lõpus viibis Eestis Hollandi Kuningriigist konsultant hr Hans Kok, kelle ülesandeks oli ette valmistada projekti läbiviimine Sideametis. Visiidi käigus kohtus ekspert ministeeriumi esindajatega, riigikogu majanduskomisjoni liikmetega ja postiteenuse osutajate esindajatega. Oktoobrikuus alustati projekti täideviija otsimist, kelleks *Senter* valis *Nepostel Postal Affairs 'i*, mis on Hollandi postiettevõtte *Dutch TNT Post Group* haruettevõtte. Projekti pidi algama 2. jaanuarist 2002.a.

Edasised arengud

Kuna uus seadus tõi kaasa olulised muutused ettevõtjatele, korraldas Sideamet 17. detsembril ettevõtjatele teabepäeva, mille eesmärgiks oli 1. jaanuarist 2002 jõustuva seaduse tutvustamine. Ettevõtjatele selgitati, mida ja millal nad peaksid tegema, et nende tegevus oleks seadusega kooskõlas.

Aasta lõpus oli Sideametil meeldiv võimalus külastada Soome regulaatorit - *Finnish Communications Regulatory Authority* (FICORA). Visiidi käigus tutvuti postiteenuste regulatsiooniga Soomes. Samuti andsid võõrustajad ülevaate peamistest ülesannetest, rääkisid universaalsest postiteenusest ja FICORA tulevases rollist postside valdkonnas.

KAABELLEVI

21. juulil 2001. aastal kehtima hakanud uus „Kaabelleviseadus“ kehtestas sarnaselt telekommunikatsiooniturule ka kaabelleviturul liberaalsed käitumisreeglid. Uus regulatsioon tegi ettevõtjatele turuletuleku palju lihtsamaks. Enam ei olnud vaja korraldada aeganõudvaid ja tihti kohtuvaidlusi tekitanud konkursse ja ühelgi ettevõttel ei olnud enam mingi piirkonna osas eriõigusi. Sellega seose muutusid oluliselt ka Sideameti tegevuste rõhuasetused selles valdkonnas. Sideameti peamisteks funktsioonideks kaabellevi valdkonnas sai kaabellevivõrgulubade väljastamine, ühisantennisüsteemide registreerimine ja järelevalve korraldamine. Järelevalve eripäraks on põhjaliku kontrollimise nõue, mis tähendab, et Sideametil on pooleteise aasta jooksul kohustus kontrollida kõikide Sideametis registreeritud võrkude tehnilisi parameetreid, ja jälgida, kas teenuse osutajad on sõlminud teenuste tarbijatega uuele seadusele vastavad lepingud.

Konkursid

2001. aasta esimesel poolel kehtinud seaduse kohaselt jätkus kaabellevivõrgu lubade avalike konkursside korraldamine.

2000. aastal alanud konkurssidest jätkusid Tartu linna, Rae valla, Vasalemma valla, Haapsalu linna ja Toila valla kaabeltelevisioonivõrgu lubade konkursid.

Edukalt lõppesid kaks konkurssi - korduskonkursil väljastati märtsikuu kaabetelevisioonivõrgu luba Rae vallas Starman Kaabeltelevisiooni AS-ile. Aprillikuu väljastati Haapsalu linna haldusterritooriumil kaabeltelevisioonivõrgu load kahele firmale - AS Telset ja Starman Kaabeltelevisiooni AS

Ebaõnnestunud konkursside tulemusel kuulutati välja kolm korduskonkurssi - Türil, Paides ja Sakus. Kuna vahepeal muutus seadusandlus, jäid need konkursid lõpetamata.

Teistest konkurssidest keerulisemaks kujunes Tartu konkurss, mis kuulutati välja juba 07.juunil 2000. aastal ning sellel osalema registreerusid kaks ettevõtet AS Levi Kaabel ja OÜ Taevatuli. AS Levi Kaabel tegutses Tartus juba varem, OÜ Taevatulile puhul oli tegemist uue turuletulijaga.

Kuna mõlemad ettevõtted kinnitasid telefoniteenuse osutamise kohustuse võtmist kaheksa kuu jooksul alates loa väljastamisest, pidi komisjon välja valima ühe võistlustöö. Lähtudes tarbija huvidest ehk siis pakutavatest teenustest ning teenuse hindadest, otsustas komisjon soovitada võrgu loa väljastamist OÜ-le Taevatuli.

9. märtsil andis Sideameti peadirektor välja käskkirja, millega nimetas Tartu linna kaabeltelevisioonivõrgu lubade avaliku konkursi võitjaks OÜ Taevatuli.

Seoses Tartu konkursiga esitas AS Levi Kaabel detsembris 2000.a. Tallinna Halduskohtule kaebuse Sideameti peale. Kohtuvaidlus kestis kuni 16. oktoobrini 2001.a., kui see poolte kokkuleppel lõpetati, sest selleks ajaks oli oluliselt muutunud kaabelleviturgu reguleeriv seadusandlus.

Uus seadusandlus

Regulatsioon, mis sätestas kaabellevi teenuse osutamiseks range kadalipu, põhjustas suurt

rahulolematust nii ettevõtjate kui ka tarbijate seas. Seetõttu algatati Riigikogus 4. detsembril 2000. aastal uue "Kaabelviseaduse" eelnõu, mille kohaselt pidi uus seadus muutma kaabellevi turu avatumaks ning lihtsustaks oluliselt seni väga rangelt reguleeritud keerulisi protseduure. 19. märtsil 2001. aastal otsustas Riigikogu Majanduskomisjon peale arutlusi saata eelnõu Riigikokku esimesele lugemisele. Seadus võeti riigikogu poolt vastu teisel lugemisel 31. mail. 14. juunil 2001 kuulutas president „Kaabelviseaduse“ välja ning seadus jõustus 21. juulist.

Uus „Kaabelviseadus“ tühistas täielikult seni kehtinud seaduse ja muutis olukorra kaabelleviturul sama liberaalseks kui see on telekommunikatsiooniturul.

Uue seaduse eesmärgiks oli paremate tingimuste loomine kaabelviteenuse osutamiseks ja tarbijate kaitseks. Seadus andis kõigile seaduse nõuetele vastavatele ettevõtjatele ja juriidilistele isikutele võrdsed võimalused turule tulekuks. Eriõigusi uus seadus ette ei näinud.

Olulisemad muudatused seaduses:

Konkurssidest loobumine

Uue seaduse kohaselt ei korralda Sideamet enam kaabellevivõrgu loa väljastamiseks konkursse. Kohaliku omavalitsuse poolt taotletud konkursid, mis ei olnud uue seaduse jõustumise ajaks välja kuulutatud, ja juba välja kuulutatud konkursid tühistati uue seaduse kehtima hakkamisel.

Kaabellevivõrguluba

Kaabellevivõrgu loomiseks, arendamiseks ja kasutamiseks annab õiguse kaabellevivõrgu luba, mille väljastab Sideamet kaabellevivõrgu omanikule. Enam ei väljasta Sideamet kasutusluba ja kaabellevivõrk ei pea enne kaabellevivõrguluba väljastamist tehnilist ülevaatust läbima. Võrgu võib kasutusse võtta kohe peale seda, kui luba on väljastatud.

Ühisantennisüsteemi registreerimine

Ühisantennisüsteemi omanik peab oma ühisantennisüsteemi registreerima Sideametis ainult kaabelviteenuse osutamiseks. Kui seaduse nõuded on täidetud, registreerib Sideamet ühisantennisüsteemi nelja nädala jooksul.

Suhted tarbijatega ja lepingud

Uus seadus nõuab kaabellevivõrgu puhul kahte lepingut - kaabellevivõrguga liitumise lepingut ja kaabelviteenuse osutamise lepingut, mis võivad olla küll ühe lepingu osad, kuid omavahel selgelt eristatavad. Vana seaduse alusel tarbijatega sõlmitud lepingud peavad olema uue seadusega vastavusse viidud 21. juuliks 2002.

Täpsemalt on määratletud kaabellevivõrgu kasutamise ja kaabelviteenuse osutamise kohustuslikud tingimused, liitumislepingu või teenuse osutamise lepingu sõlmimine ja liitumine kaabellevivõrguga, vastuvõtuseadme ühendamine kaabellevivõrguga, kaabelviteenuse osutamise piiramine ja peatamine, liitumislepingu või teenuse osutamise lepingu peatamine ning lõpetamine, liitumislepingust tulenevate õiguste ja kohustuste üleminek kaabellevivõrgu omaniku vahetumisel ja kaabellevivõrgu rikete kõrvaldamine.

Telekommunikatsioon ja kaabellevi

Kuna need kaks valdkonda on omavahel väga tihedalt seotud, täpsustati uues seaduses kaabellevi ja telekommunikatsiooni seoseid. Füüsiline võrk, mis mõlemal juhul on põhimõtteliselt sama, jaotub mõtteliselt kaheks - kaabellevivõrguks, kus osutatakse kaabelviteenust, ja telekommunikatsioonivõrguks, kus osutatakse telekommunikatsiooniteenust. Täidetud peavad olema mõlemale võrgule kehtestatud nõuded.

Teised olulised muudatused

Muutunud on definitsioonid, mis määratlevad ära kaabellevivõrgu, ühisantennisüsteemi ja individuaalvastuvõtusüsteemi. Enam ei eristata kaabeltelevisioonivõrku ja ühisantennisüsteemi tehniliselt ehk siis liinivõimendite ja muundajate arvu järgi.

Uue seaduse kohaselt vastutab tehniliste nõuete täitmise eest kaabellevivõrgu või ühisantennisüsteemi omanik ja Sideamet teostab võrkude tehnilise seisukorra järelkontrolli.

Selleks, et uus regulatsioon ettevõtjatele ootamatult ei tuleks, korraldas Sideamet 19. juulil 2001

teabepäeva, kus tutvustati operaatoritele ja teenuse osutajatele uut seadust ning muudatusi, mida uus regulatsioon endaga kaasa toob.

Järelevalve

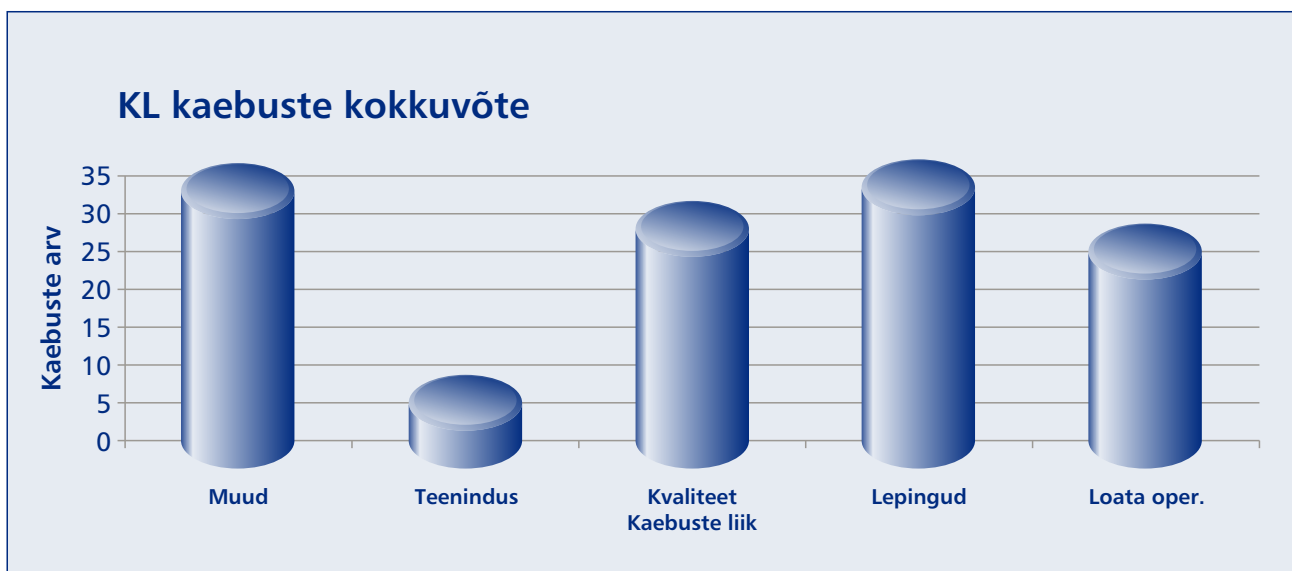
2001. aasta esimesel poolel teostati järelevalvet vana, 1999. aastast kehtinud „Kaabelviseaduse“ täitmise üle. Kuna enamik kaabeltelevisioonivõrgu lubade konkursse ebaõnnestusid ja vastavaid lube ei väljastatud, pidurdus ka järelevalve tehniliste nõuete täitmise üle. Suure osa järelevalve toimingutest hõlmas ka loatingimustes sisalduvate programmide autoriõiguse kaitsega seonduvate nõuete täitmise kontrollimine.

Esimesel poolaastal koostati 72 ettekirjutust: 10 kaabeltelevisioonivõrgu loata opereerimise eest, 1 ringhäälinguloa puudumise eest, 59 programmiedastusõigust andvate lepingute puudumise eest ja 2 ettekirjutust kohustasid kaabelvioperaatorit esitama Sideametile tehnilisi projekte jm dokumente. Halduseõiguserikkumise protokolle koostati 8, millest 3 loata opereerimise kohta, 4 programmide edastusõigust andvate lepingute puudumise kohta ja 1 dokumentide esitamise nõude mittetäitmise eest.

Teisel poolaastal jõustus uus „Kaabelviseadus“, mille alusel väljastati aasta lõpuks 63 kaabelvivõrguluba. Suuremad kaabelviteenuse osutajad 2001. aasta lõpus olid Eestis AS Starman, AS STV, Tallinna Kaabeltelevisiooni AS, AS Levi Kaabel ja AS Telset. Seoses uute, karmimate tehniliste nõuetega kvaliteedile, töötati Sideametis välja uus kontrollmõõtmiste metoodika. Kuna eelmise seaduse alusel väljastatud kaabelvivõrguloa omanikud võisid esitada taotluse uue kaabelvivõrguloa väljastamiseks kolme kuu jooksul seaduse jõustumisest alates, ei olnud võimalik hakata ettevõtteid koheselt kontrollima.

Koostati 12 ettekirjutust: 2 kaabelvivõrguloata kaabelvivõrgu kasutamise eest, 8 tehniliste projektide esitamise nõuete ja 2 tehnilise kvaliteedi nõuetele mittevastavuse kohta.

Järelevalve osakonna üheks oluliseks ülesandeks kaabelvivaldkonnas on ka nii juriidiliste kui ka füüsiliste isikute kaebuste lahendamine. Kui esimesel poolaastal moodustas kaebustest enamiku (37%) programmide edastusõigusi andvate lepingutega seonduv, siis teisel poolaastal muutus olukord kaebuste valdkonnas kardinaalselt - esikohale kerkisid kaabelvisignaali kvaliteediga seotud pretensioonid (38%).

ORGANISATSIOON

1991. aastal loodud Elekterside Inspektsioon reorganiseeriti 1998. aastal Sideametiks. Seega tähistas Sideamet 2001. aastal oma kümnendat sünnipäeva. Asutuse areng on olnud pidev ja viimased kolm aastat hästi kiire ning huvitav. Peale nime muutmise on alates 1998. aastast lisandunud Sideametile ka palju uusi funktsioone, mis omakorda on tinginud ametnikkonna kasvu.

Sideameti ametnike arv on viimase kolme aasta jooksul peaaegu kolmekordistunud. Kiire töötajate arvu kasv toob paratamatult endaga kaasa organisatsiooni sisemiste käitumisreeglite, ootuste ja vajaduste muutuse. Sideameti põhifunktsioonide kvaliteetse täitmise tagamise võti on hea tugifunktsioonide toimimine. Seepärast on vaja oluliselt tähelepanu pöörata ka Sideameti tugiteenuseid osutavate osakondade tööle.

Sideameti kui organisatsiooni jaoks oli 2001. aasta oluline aasta. Töötati välja pikaajaline arengukava aastateks 2001.- 2005, mis sai aluseks ka tulemusjuhtimise rakendamisel. Arengukava eesmärgiks oli luua selge pilt sellest, millised on Sideameti arengusuunad ja millised pikemaajalised eesmärgid, kuhu soovitakse Sideameti arengus jõuda aastaks 2005.

Pikka aega oli Sideamet tegelenud endale sobiliku logo leidmisega, erinevaid kavandeid oli palju ja sellevõrra ka valiku tegemine keerulisem. 20. aprillil sai ametnike poolt välja valitud logo Teede- ja Sideministeeriumist kooskõlastuse ning riigisekretär kinnitas Sideameti logo.

Sideameti logoga sümbolika võeti kasutusele 1. septembrist.

Töötingimuste parandamisel olid olulisemad tegevused järelevalve osakonna regionaalsetes büroodes: septembrikuus kolis uutesse, vastremonditud ruumidesse Kohtla-Järve büroo, samuti said peale remonti uue väljanägemise Pärnu büroo ruumid.

Aprillikuus osales Sideamet infotehnoloogia- ja sidealasel messil Infocom 2001. Messil tutvustati Sideameti tegevust telekommunikatsioonivaldkonna reguleerimisel, jagati teavet telekommunikatsiooniteenuste lõpptarbijatele ja eksponeeriti Sideameti raadioside järelevalve seadmeid.

Maikuu kinnitas minister "Digitaalallkirja seadusest" ja "Hädaolukorraks valmisoleku seadusest" tulenevate ülesannete täitmiseks Sideameti põhimääruse muudatused. Uute ülesannetena lisandusid digitaalallkirja teenuseosutajate registreerimisega seotud toimingud, sertifitseerimise riikliku registri volitatud töötleja ülesannete täitmine, samuti kriisireguleerimisülesannete täitmine.

1. juunil võttis Sideamet kasutusele lubade osakonna infosüsteemi, mis tähendas telekommunikatsiooni süsteemide riikliku registri elektroonsele kujule ja lubade menetlemise digitaalsele kujule üleviimist. Infosüsteemi loomisse investeeriti 910000.- krooni ning selle rakendamine ja täiendamine jätkusid ka 2002. aastal.

Augustis osalesid Sideameti esindajad sõjalis-sportlikul mängul ERNA Sideameti ülesandeks oli avastada võistkondade poolt kasutatavat lubamatut raadiosidet ning teostada raadioetri monitooringut võistluste toimumise piirkonnas.

14. augustil tähistas Sideamet (endine Riigi Elekterside Inspektsioon) oma 10. tegustemisaastat. Pidulikule koosviibimisele Estonia Talveaias olid kutsutud kõik senised sidevaldkonda juhtinud ministrid, välisriikide sideadministratsioonide ja suuremate operaatorite esindajad.

Augustikuu lõpul külastas Sideameti Šveitsi sideadministratsiooni delegatsioon. Külaskäigu eesmärgiks oli tutvuda Sideameti tegevusega telekommunikatsioonituru reguleerimisel. Külalistele tutvustati ka järelevalve osakonnas kasutatavaid raadioetri monitooringu seadmeid.

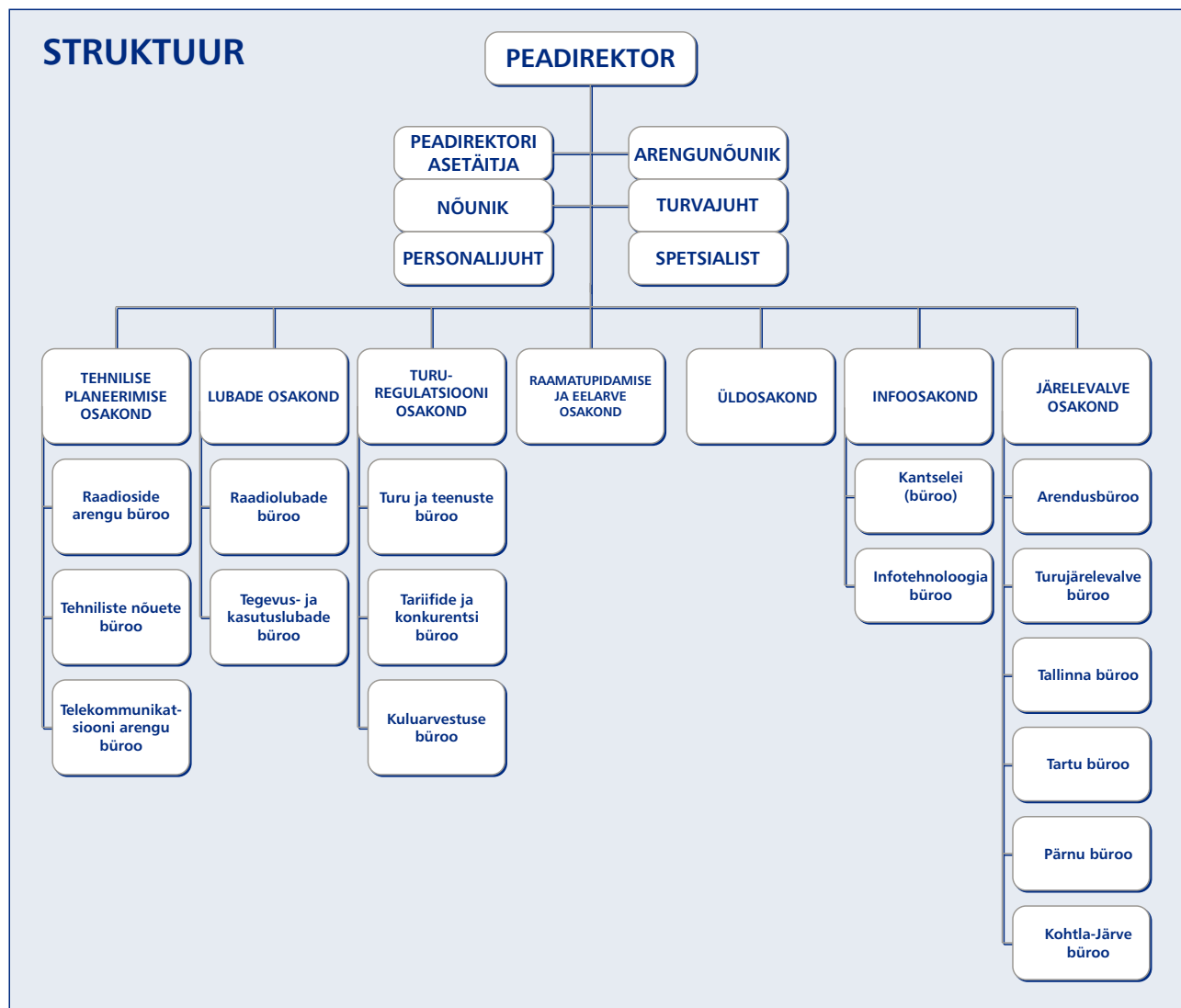
Teede- ja Sideministeeriumi revident alustas novembrikuus lubade osakonnas revisjoni. Vaatluse all olid telekommunikatsioonialaste tegevuslubade väljastamise taotluste ja telekommunikatsioonialase tegevuse alustamise teadete menetlemine ning tähtaegadest kinnipidamine, samuti kontrollis revident ka kaabelvõrgulubade väljastamise korrektsust. Revisjoni tulemus oli positiivne, kuid revident märkis ära, et teatud juhtudel esines tähtaegadest mittekinnipidamist, samuti tõi ta puudusena välja vananenud äriregistri tõestatud väljavõtted, mida firmad olid lisanud oma kaabelvõrgulubade taotlustele.

Novembrikuus viis Saksamaa firma Rohde&Schwarz läbi järelevalve, tehnilise planeerimise ja lubade osakonna ametnikele koolituse, mille käigus tutvustati monitooringusüsteemi Argus haldamise ja

juhtimise tarkvara ja selle kasutamise erinevaid võimalusi.

Sideamet osales uue "Kaabelleviseaduse" eelnõu väljatöötamises.

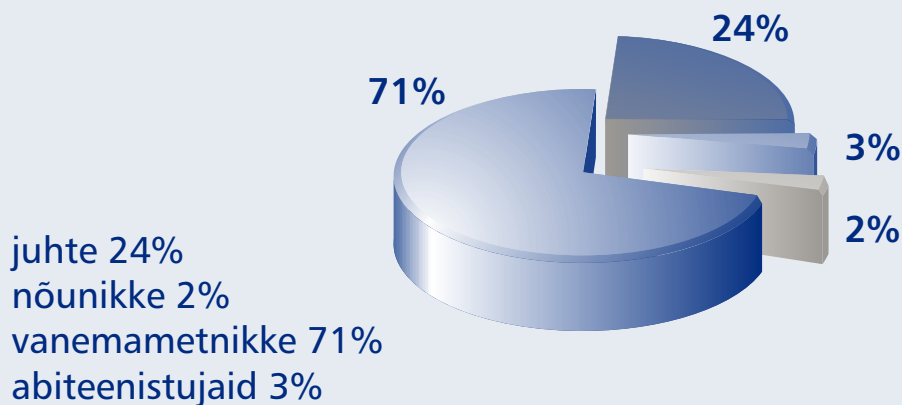
Pool aastat kestnud töö tulemusena esitati 2001. aasta suvel teede- ja sideministrile uue "Eesti raadiosageduste plaani" eelnõu, mille koostamisel arvestati raadiosageduste kasutamise viimaseid trende Euroopas ja mujal maailmas, samuti leidsid plaanis kajastamist WRC2000 lõppaktidega kaasnenud muudatused.

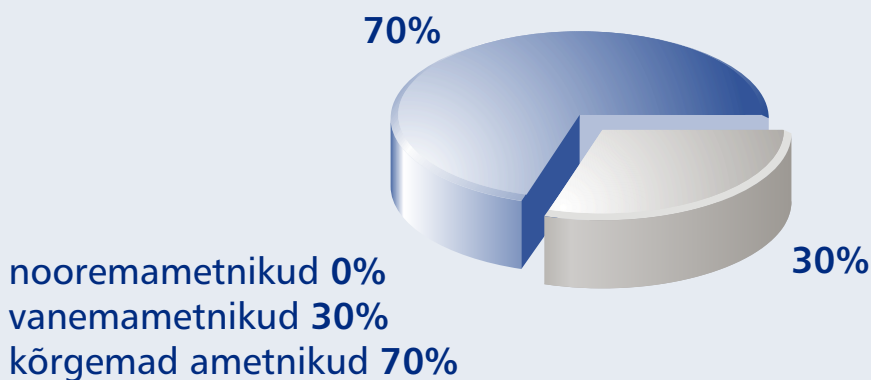
Koosseis

2001. aastal oli Sideameti koosseisus 136 ametikohta, millest täidetud sai aasta lõpuks 132, neist kõrgemaid ametnikke 31 ja vanemametnikke 99 ja abiteenistujaid 4. Nooremametnikke Sideameti koosseisus ette nähtud ei ole. Kõrgharidust eeldavaid ametikohti on Sideameti koosseisus 119, neist täidetud 117, sh ametnikega, kellel juba on kõrgharidus 97, kõrgharidust on omandamas 19 ametnikku.

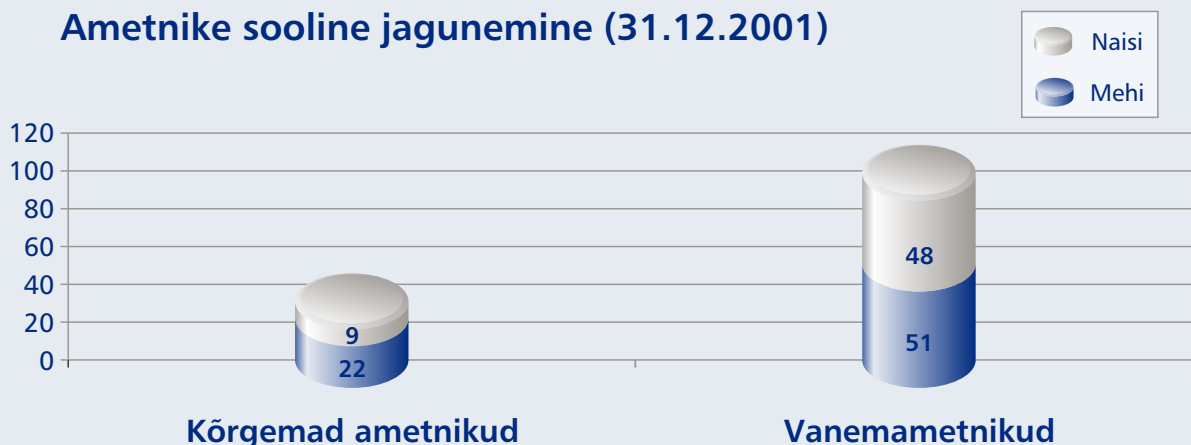
Koosseisu jagunemine (31.12.2001)

Ametnike jagunemine (31.12.2001)

Ametnike sooline jagunemine (31.12.2001)

Koolitus

Koolitusteks oli Sideametil 2001. aastaks planeeritud 502 500 krooni.

Avatud kursuste maht tundides oli 1533, osalejaid 80;

Grupikoolitusi, sh tellimuskoolitusi 4188 tundi, osaluste arv 289;

Ametnikele korraldati majasiseseid koolitusi kokku 1762 tunni ulatuses.

Iseseisvatel koolitustel osales 7 ametnikku ning kaugkoolitusel 3 ametnikku.

Koostöös Tallinna Polütehnikumiga algatati telekommunikatsioonialane baaskoolituskursus, mis oli mõeldud kõikidele ametnikele, kelle põhitöö ei nõua põhjalikke teadmisi sellest valdkonnast. Koolitusprogramm osutus huvitavaks ning jätkukursused planeeriti 2002. aastasse. Kindlasti tuleb oluliseks pidada ka juhtimisalaseid grupikoolitusi ning Euroopa Liidu valdkonda puudutavat koolitust. 39 ametnikku osales keeleõppel (inglise ja vene keel).

Majandustegevus

Sideameti eelarve 2001. aastaks oli 39 999 673,33 krooni, sellest oli ette nähtud: töötasudeks 12 880 000 krooni; sotsiaalmaksuks 4 250 400 krooni; majandamiskuludeks 5 980 000 krooni; investeringuteks 9 896 000 krooni, infotehnoloogiale 2 882 800 krooni.

KULU NIMETUS	2000.a. kulud (tuh.kroonides)	2001.a. kulud (tuh.kroonides)
SIDEAMET KULUD KOKKU	49 045,0	38 989,2
Ülalpidamiskulud	16 950,8	23 110,4
Töötasud	9 100,9	12 880,0
Sotsiaalmaks	3 003,3	4 250,4
Majandamiskulud	4 846,6	5 980,0
Ostetud tööd ja teenused	2 706,4	3 100,0
Infotehnoloogia	2 183,9	2 882,8
RIIKLIKUD INVESTEERINGUD	27 203,9	9 896,0
Kapitaalremont	10 000,0	0,0
Soetused	17 203,9	9 896,0
ametikohti	127	136
ametikoha keskmine töötasu kuus	6,0	7,9
ametikoha keskmine maj.kulu kuus	3,2	3,7

Sideameti tulud riigieelarvesse võrdlusena 2000. ja 2001. aastal

TULU NIMETUS	2000.a. (tuh.kroonides)	2001.a. (tuh.kroonides)
SIDEAMETI TULUD KOKKU	63 879,4	62 271,6
RIIGILÕIVUD	63 660,7	62 268,6
“Telekommunikatsiooniseadusest” tulenevad toimingud	63 300,2	62 197,6
kaabelleviseadusest toimingud	360,4	61,0
digitaalalkirja seadusest toimingud	0,0	10,0
TRAHVID (HÕS-i rikkumised)	137,0	3,0
TULUD VARALT	81,8	0,0

trahvidena käsitletakse haldusõigusrikkujatelt väljamõistetud trahve;

- tuluks varalt oli Sideameti autode müügist saadud tulu;

Sideameti investeringud aastal 2001

INVESTEERINGUD	2000 (tuh.kroonides)	2001 (tuh.kroonides)
SIDEAMETI RIIKLIKUD INVESTEERINGUD	27 204,0	9 896,0
Sideameti kontorihoone	10 000,0	
Soetused	17 204,0	9 896,0
- raadiosagedusala järelevalve	4 850,0	1 000,0
- kaabeltelevisioonivõrkude järelevalve	489,0	1 616,0
- peilingaatorjaamade süsteem	3 372,7	2 430,0
- liikuvate kontrolljaamade soetus	2 004,0	1 650,0
- telekommunikatsiooni mõõtetehnika	6 488,3	3 200,0

Riiklike Investeeringute programmid

Riiklike Investeeringute Programmi (RIP) "Raadiosagedusala kasutuse korraldamine ja järelevalve" 2001. aasta soetuste ja tööde maht oli 1 000 000 krooni ning jagunes järgmiselt:

- antennide soetamine töötamiseks sagedusallas 10kHz - 100MHz;
- ringhäälingusaatjate võimsuse mõõtja võimsustele kuni 1,5kW;
- aparatuuri juhtseadmete soetamine automaatse monitooringu tegemiseks;
- kahe peilingaatori liisingu maksmine.

RIP-i "Kaabeltelevisioonivõrkude järelevalve" 2001. aasta soetuste ja tööde maht oli 1 616 000 krooni ning jagunes järgmiselt:

- TV signaalide mõõteaparatuuri ostmine;
- mõõteantennide komplekt väljatugevuse mõõtmiseks;
- antennide juhtseadmete soetamine;
- kaabel TV mõõteaparatuuri juhtseadmete soetamine.

RIP-i projekti nimetusega "Peilingaatorjaamade süsteem" 2001. aasta soetuste ja tööde maht oli 2 430 000 krooni ning jagunes järgmiselt:

- nelja peilingaatori liisingu maksmine;
- konteinerite soetamine aparatuuri hoidmiseks;
- raadiolinkide soetamine peilingaatorjaamade juhtimiseks järelevalve osakonna maakondlikest büroodest;
- peilingaatori paigaldamine autole.

RIP-i "Liikuvate kontrolljaamade soetus" 2001. aasta soetuste ja tööde maht oli 1 650 000 krooni ning jagunes järgmiselt:

- liikuva kontrolljaama soetamine;
- monitooringu- ja peilimisantennide soetamine;
- monitooringu vastuvõtjate ostmine liikuvatele kontrolljaamadele;
- mõõte- ja kontrolljaamade seadmestamine.

RIP-i nimetusega "Telekommunikatsiooni mõõtetehnika I etapp" 2001. aasta soetuste ja tööde maht oli 3 200 000 krooni ning jagunes järgmiselt:

- GSM-i ja ringhäälingu kattealade ja häirete mõõtesüsteemide käibemaksu tasumine ja paigaldamine;
- tarbijaliinide kontrollimise testrite ostmine;
- võrkude ühendamise kontrollimise aparatuuri soetamine;
- transmissiooniliinide mõõteaparatuuri soetamine.

STATISTIKA
Ettekirjutused

Toimingud	Ette- kirjutusi tehtud
TOIMINGUID KOKKU	155
Järelevalve osakonnas	155
Raadioside	19
raadiohäireteadete vastuvõtt, -häirete lahendamine	4
raadiosaateseadmete kasutamise järelevalve	15
Telekommunikatsioonivõrgud ja -teenused	2
Telekommunikatsiooniteenuse osutamise järelevalve	2
Lõppseadmed	48
tarnitud lõppseadme, raadisagedusseadme järelevalve	48
Numeratsioon	2
numeratsiooniplaanist kinnipidamise jälgimine	2
Kaabellevi	84
kaabellevi järelevalve teostamine	84

Lubade osakonna toimingud

Toimingud	2001 aastal tehtud (seisuga 31.12.01)
TOIMINGUD KOKKU	4 196
Raadiolubade büroo	2 714
Tegevuslubade büroo	320
Kasutuslubade büroo	1 162
Raadioside	3 081
raadiosageduskanali konkurss	
raadiosaateseadme paigaldusluba	860
raadiosaateseadme kasutusluba	1468
häirekaitsegarantii	
raadioamatööri kvalifikatsioonitunnistus	2
amatöörraadiojaama tööloba	353
raadiosaateseadme eriluba (tolliluba)	367
raadiosageduste kooskõlastamine välisriikidele	31
Telekommunikatsioonivõrgud ja teenused	245
telekommunikatsioonivõrgu opereerimise registreerimine	80
telekommunikatsiooniteenuse registreerimine	100
telekom. tegevusluba	65
Kaabellevi	67
kaabeltelevisioonivõrgu ajutine luba (lõpetatud 21.07.2001)	
kaabeltelevisioonivõrgu loa konkurss (lõpetatud 21.07.2001)	
KTV konkursile registreerimine (lõpetatud 21.07.2001)	
kaabeltelevisioonivõrgu luba (lõpetatud 21.07.2001)	
kaabeltelevisioonivõrgu kasutusluba (lõpetatud 21.07.2001)	
ühisantennisüsteemi kasutusluba (lõpetatud 21.07.2001)	
kaabellevivõrgu luba	66
ühisantennisüsteemi registreerimine	1
Lõppseadmed	115
raadiosagedusala kasutuse kinnitus	74
lõppseadmete vastavuse teated	9
lõppseadmete sertifikaatide teated	
lõppseadmete vastavusdokumendid	+32
Numeratsioon	679
numeratsiooni kasutusloa konkurss	1
numeratsioonivahemiku reserveerimine	107
numeratsioonivahemiku kasutusluba	304
tunnuskoodi reserveerimine	20
tunnuskoodi kasutusluba	36
lühinumbri reserveerimine	79
lühinumbri kasutusluba	132
Ringhääling	8
ringhäälinguloa taotluste kooskõlastamine	
kaabellevi ringhäälinguloa taotluste kooskõlastamine	8
Digitaalalkiri	1
Digitaalalkirja teenuste osutajate registreerimine	1
Digitaalalkirja registris andmete muutmine	

Järelevalve toimingud

	2001 menetl. võetud	Järel- pärimisi tehtud	kontrol- limisi tehtud	õigus- rikkumisi avastatud	ette- kirjutusi tehtud	HÕS protokolle tehtud	kohtu- menetl. antud	2001 menetl. lõpetatud
TOIMINGUID KOKKU	3 799	343	3 069	479	155	14	14	3 548
Tururegulatsiooniosakonnas	37	-	30	2	1	-	-	37
Järelevalve osakonnas	3 799	343	3 069	479	155	14	14	3 548
Turujärelevalve büroos	603	32	785	270	139	12	12	633
Tallinna büroos	720	53	574	-	5	-	-	633
Tartu büroos	793	206	619	94	5	-	-	629
Pärnu büroos	1 104	31	1 012	112	6	1	1	1 075
Kohtla-Järve büroos	579	21	79	3	-	1	1	578
Raadioside	1 632	139	275	55	19	2	2	1 355
raadiosaateseadme ülevaatus	1 234	-	-	-	-	-	-	1 055
raadiohäireteadete vastuvõtt, -häirete lahendamine	313	91	175	40	4	-	-	243
raadiosaateseadmete kasutamise järelevalve	76	45	70	11	15	2	2	52
ebaseaduslik raadioside	9	3	30	4	-	-	-	5
Telekommunikatsioonivõrgud ja teenused	32	7	184	6	2	2	2	183
telekom. kaebuste lahendamine	3	-	-	-	-	-	-	3
telekom.võrgu opereerimise järelevalve	14	3	24	4	2	1	1	18
telekom. teenuse osutamise järelevalve	15	4	160	2	-	1	1	162
telekom.võrkude sidumisvaidlused	2	-	8	2	1	-	-	-
telekom.võrgule juurdepääsu piiramine ja vaidlused	2	-	5	-	-	-	-	5
liinirajatise kasutamise vaidlused	-	-	1	-	-	-	-	1
OTE kuluarvestuse ja tasude kontrollimine	27	-	16	-	-	-	-	25
universaalteenuse liitumis- ja kuutasude hindamine	4	-	-	-	-	-	-	2
Lõppseadmed	520	13	709	239	48	2	2	576
tarnitud lõppseadme, raadisagedusseadme järelev.	516	9	706	234	48	2	2	571
ebaseadusliku tarnimise ja kasutamise tõkestamine	4	4	3	5	-	-	-	5
Numeratsioon	-	-	1	-	2	-	-	2
numeratsiooniplaanist kinnipidamise jälgimine	-	-	1	-	2	-	-	2
Kaabellevi	264	107	222	45	84	8	8	222
kaabellevi kaebuste lahendamine	77	1	-	-	-	-	-	61
kaabellevi järelevalve teostamine	185	106	218	45	84	8	8	157
kaabellevivõrgu tehnilise ülevaataja järelevalve	2	-	4	-	-	-	-	4
Ringhääling	1 351	77	1 678	134	-	-	-	1 210
ringhäälingu tehniliste tingimuste järelevalve	1 351	77	1 678	134	-	-	-	1 210

